

merx Vestnik

LETO V. ŠT. 10, 11 ♦ CELJE, NOV. 1968

GLASILO KOLEKTIVA

DAN REPUBLIKE

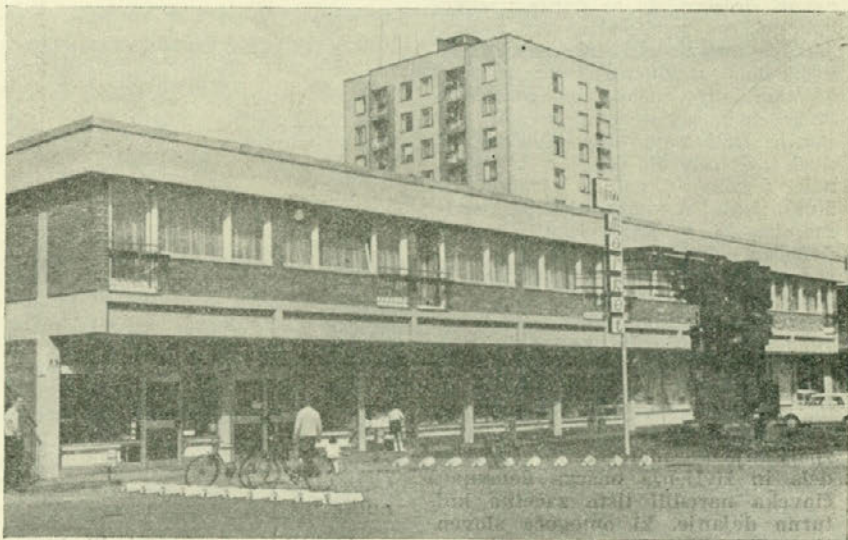
Pred petindvajsetimi leti je v bosanskem mestecu Jajcu, v noči od 29. na 30. november, II. zasedanje Protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije objavilo v svoji deklaraciji in sklepih, da so v tretjem letu narodnoosvobodilne vojne predstavniki vseh narodov Jugoslavije konstituirali novo Jugoslavijo kot federativno državo enakopravnih narodov in proglasili začasne organe vrhovne ljudske oblasti v Jugoslaviji. Protifašistični svet kot vrhovno predstavništvo zakonodajno in izvršno telo in Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije kot njegovo politično izvršno telo. Delo, začeto leto dni pred tem na I. zasedanju v Bihaću, je dobilo popolnoma določeno politično, ustavno in državno obliko.

Delovnim ljudem vseh narodov Jugoslavije in vsemu svetu — prijateljem in sovražnikom — je bilo jasno, da to ni samo — in ne v prvi vrsti — hrabro patriotsko dejanje. Bilo je jasno, da je nastala nova ljudska država, ki ne bo dopustila povratka na staro in ki se po svoji družbeni vsebini lahko razvija samo kot socialistična država.

Letos proslavljamo svoj praznik pod živim vtisom 51. obletnice velike oktobrske revolucije. Zasedanje v Jajcu, pred petindvajsetimi leti, je pokazalo, da nova ljudska oblast, ki nastaja v tem delu Evrope iz borbe ljudskih množic in demokratičnih sil vseh narodov Jugoslavije proti okupatorjem in domačim izdajalcem, črpa svojo moč in sposobnost za uspešno vodenje narodnoosvobodilne vojne do končne zmage iz tistih idejnih osnov oktobrske revolucije, ki so skupne resnično ljudski gibanjem, in iz vse večjega uveljavljanja teh idej — kot vizije nove družbe in kot že nastajajoče resničnosti na osvobojenem ozemlju. To je bila moč predvsem takih idej, kot so: — tovarne delavcem; — zemlja kmetom; — konec izkoriščanja človeka po človeku; — prispevek vsakega skupnosti z njegovi delom naj bo merilo položaja posameznika v družbi; — spoštovanje človeškega dostojanstva in humani odnosi med ljudmi; — enakopravnost narodov kot osnova

njovega sodelovanja in miru v svetu. Tako je nastajala nova socialistična Jugoslavija v viharjih druge svetovne vojne na samosvoji način z ustvarjalnim uveljavljanjem znanstvenega socializma, marksizma-leninizma in izkušnjem mednarodnega delavskega gibanja v specifičnih razmerah narodnoosvobodilnega boja in velike protifašistične koalicije v drugi svetovni vojni.

odnosih uveljavljanje načel aktivne mirlojubne koeksistence in v mednarodnem delavskem gibanju boj proti dogmatizmu, za proletarski internacionalizem in sodelovanje vseh delavskih partij in gibanj na podlagi enakopravnosti. Prav zaradi tega je revolucija v Jugoslaviji obdržala svojo mladostno udarno silo, ki razbija prežvele družbene strukture, uvaja nove družbene odnose v duhu humanizma in solidarnosti in ki ne trpi birokratskega samozadovoljstva, malomeščanskega filistrstva in lažnega humanizma in tudi ne neodgovornega liberalizma in

MERX MARKET Ravne na Koroškem

Drugo zasedanje Protifašističnega sveta je svoje zgodovinske sklepe sprejelo že leto in pol pred koncem vojne, ko so se mnogim zdeli še prenačljivi in nerealni. S tem je dokazalo svoje zaupanje v zrelost delovnih ljudi in njihovo pripravljenost na vse, da sklepe in vizijo nove družbe uveljavijo v svojem življenju. Obenem pa je s tem poudarilo njihov veliki in neprecenljivi mobilizatorski pomen za zmago narodnoosvobodilnega boja in revolucije.

Tem značilnostim je jugoslovanska revolucija ostala zvesta vsa leta svojega razvoja. To dokazuje razvoj socialističnih odnosov in družbenega samoupravljanja, v mednarodnih

pspevdorevolucionarnega frazerstva. To daje tudi danes revolucionarni pečat gospodarski in družbeni reformi.

Slovenci smo na drugem zasedanju Protifašističnega sveta uveljavili prvič v zgodovini svojo državnost in pravico do neodločbe in skupno z drugimi jugoslovanskimi narodi ustanovili Federativno demokratsko Jugoslavijo kot skupno

VSEM ČLANOM DELOVNEGA
KOLEKTIVA ŽELIMO KAR
NAJVEČ DELOVNIH USPEHOV
UREDNIŠKI ODBOR

nost enakopravnih narodov. S potrditvijo odloka zbora odposlancev slovenskega naroda v Kočevju o priključitvi Slovenskega Primorja Sloveniji in Jugoslaviji so bili na tem zasedanju storjeni prvi koraki na poti k temu, da se uresniči nacionalni program o zedinjeni Sloveniji. Z vrsto ukrepov, sprejetih na drugem zasedanju, se je Protifašistični svet pripravljala na bližnje diplomatske bitke za mednarodno priznanje nove Jugoslavije in spremembe meja. Predvsem zaradi odpora zahodnih zaveznikov na mednarodnih konferencah se v mejah Slovenije in Jugoslavije niso združili vsi Slovenci. Slovencem, ki so ostali zunaj meja Jugoslavije, pa zagotavljajo mednarodne pogodbe v primeri s predvojnimi večje pravice in večjo zaščito pogojev njihovega obstoja in razvoja. Sedanja mednarodna vloga Jugoslavije in položaj republike Slovenije v njej pa dajejo tudi večje jamstvo za spoštovanje mednarodnih pogodb.

Nagli razvoj Slovenije v povojnih letih dokazuje, da smo Slovenci našli v okviru nove Jugoslavije najugodnejše možnosti za naš nacionalni, gospodarski in splošni družbeni razvoj. O tem dovolj zgovorno govori dejstvo, da se danes narodni dohodek na prebivalca kot najbolj splošen izraz družbene produktivnosti dela in življenjskega standarda, vse bolj približuje povprečju Italije in v nekaterih področjih Slovenije tudi povprečju Avstrije. V dveh desetletjih so se v strukturi naše družbe, v načinu življenja in življenjskih razmerah izvršile spremembe, ki so se v kapitalističnih državah dogajale v življenju več rodov. Številni statistični podatki in ankete potrjujejo opažanja, da se hitro zmanjšujejo razlike med mestom in vasjo in da nagli dvig družbene produktivnosti dela spremlja tudi nagli dvig produktivnosti dela na vasi in posebej še v kmetijstvu.

V dosedanem razvoju smo zboljšanjem materialnih pogojev dela in življenja našega delovnega človeka naredili tisto začetno kulturno dejanje, ki omogoča slovenskemu narodu, da se kot enakopraven faktor vključuje v splošni družbeni napredek, da osvaja pridobitve tehnične revolucije, da postaja vse aktivnejši na kulturnem področju in da premaguje razlike med umskim in ročnim delom. Na področju kulture, zdravstva in znanosti lahko trdimo danes, da se Slovenija uspešno vključuje v kulturne in znanstvene tokove v Jugoslaviji, v Evropi in v svetu in da postaja njen prispevek vse pomembnejši.

Med najdragocenejše pridobitve našega družbenega razvoja spadajo novi odnosi, ki se razvijajo v sistemu samoupravljanja.

Ob odprtih mejah, ob doseženih rezultatih gospodarskega, kulturnega in političnega razvoja in ob vse večji sproščenosti v odnosih med ljudmi v družbenem in političnem življenju postaja Slovenija — iz le-

ta v leto — močnejša privlačna sila za vse Slovence izven njenih meja. Vse bolj se zblizuje z mejnimi pokrajinami sosednih držav in vse pomembnejši postaja njen prispevek k uresničevanju možnosti, da druge narodnosti v sosednih državah postanejo most njihovega zblizovanja in sodelovanja.

Politične odločitve in razvijanje družbenih odnosov niso več monopol političnih strank oziroma njihovih vodstev niti ne ene same stranke, ampak postajajo iz leta v leto bolj stvar delovnih ljudi samih organiziranih v Socialistični zvezi, bistveni del njihovega dela in življenja kot združenih delavcev, občanov in državljanov. Kot vodilna idejna politična sila se tudi Zveza komunistov uveljavlja vedno bolj učinkovito v samem sistemu družbenega samoupravljanja.

Jugoslovanski komunisti smo kot marksisti že davno pred vojno razčistili, da je nemogoče govoriti

o socialistični družbi kot družbi brez protislovij in možnosti konfliktov. Za nas so take teorije bile izraz birokratskega voluntarizma in samozadovoljstva in iluzij na malomeščanski način pojmovanega socializma. Danes po 18 letih razvoja samoupravljanja lahko trdimo, da ta sistem v praksi dokazuje, da je sporazumevanje o skupnih interesih njegov bistveni element, ki odpravlja potrebo in zmanjšuje možnost konfliktov kot sredstva za reševanje protislovij. Stopnja razvoja samoupravljanja in učinkovitost njegovega delovanja pa je odvisna v vsaki družbeni dejavnosti in sredini, ko pride do konfrontacije različnih stališč, od dosežene stopnje politične zrelosti, od zavestne discipline in zavzetosti vseh prizadetih, da z uporabo znanstvenih dognanj in lastnih izkušenj najdejo skupen interes v objektivno danih družbenih odnosih in da temu podredijo vse osebno in manj bistveno.

Naloge družbeno-političnih organiz. podjetja „MERX“ Celje

V tej številki »Vestnika« objavljamo program dela partijske organizacije in ostalih družbeno-političnih organizacij Trgovskega in proizvodnega podjetja »Merx« Celje, da se najširši krog, z drugimi besedami vsi člani delovnega kolektiva seznanijo s smernicami za delo organizacij v prihodnje.

Ne glede na to, da je osnutek akcijskega programa oddelka ZK načelno že potrjen in da je prav tako potrjen tudi program dela mladincev pri »Merx-u«, je zaželeno, da člani delovnega kolektiva sodelujejo pri dopolnjevanju programov z utemeljenimi predlogi in priporočili. Vse tehne predloge in vsa pomembnejša priporočila bodo vodstva organizacij dolžna upoštevati z vnašanjem dopolnitev v že izdelane osnutke.

Akcijski program sindikalne organizacije »Merx« Celje kot najširše družbeno politične organizacije v podjetju med člani sindikata še sploh ni bil obravnavan in ga je zato šteti kot nepotrjeni osnutek. Prav iz tega razloga je nujno objaviti program v Vestniku, da se bodo lahko z njegovo vsebino seznanili brez izjeme vsi delavci našega podjetja. V kolikor čas ne bo dopuščal, da bi posamezniki ali grupe stavljali k posameznim točkam tega programa svoje pripombe in priporočila za dopolnitve pred letno konferenco, bo vsekakor dana možnost članom sindikata uveljaviti svoja stališča in mnenja na konferenci, ki bo predvidoma v prvi polovici meseca decembra 1968. Na tej konferenci naj bi bil potrjen in sprejet tudi nov statut sindikalne organizacije pri »Merx-u«.

Šele na osnovi potrjenih programov posameznih organizacij v podjetju bo pristopiti k izdelavi skupnega akcijskega programa de-

NOVI MARKETI

Že dalj časa poslušajo v vse splošno zadovoljstvo potrošnikov in tudi nas samih sodobni marketi v Sevnici, na Ravnah, v Slivnici in na Planini, ne da bi o tem kaj več zapisali. Neredno izhajanje Vestnika oteškoča sproti objavljane pomembnih poslovnih uspehov na poti razširjanja in modernizacije naše maloprodajne mreže.

X. REDNA SEJA UPRAVNEGA ODBORA

Upravni odbor podjetja je na seji 8. 11. 1968 razpravljala o različnih personalnih vprašanjih in s tem v zvezi sprejel konkretne sklepe. Potrdil je pogodbo o sodelovanju med »Merx-om« in Hmeljarskim inštitutom iz Žalca. Na tej seji je bil nadalje odobren nakup določene opreme za civilno zaščito. Sicer je upravni odbor razpravljala o udeležbi članov delovnega kolektiva na strokovnih posvetovanjih, ki bodo interesantna za skladiščno službo v Koprju in Benetkah, za sektorje prodaje na drobno pa na Bledu. Prav tako je razpravljala o udeležbi na mednarodni razstavi embalaže in prehrambenih proizvodov v Parizu.

Upravni odbor je tudi reševal najrazličnejše prošnje in pritožbe, ki mu jih je odstopila pristojna komisija.

Predsednik UO

Akcijski program oddelka ZK MERX Celje

Upoštevač smernice, izražene v osnutku akcijskega programa občinske organizacije ZKS Celje in v osnutku skupnega akcijskega programa družbeno političnih organizacij in Skupščine občine Celje

SPREJEMAMO

naslednji akcijski program oddelka ZK Trgovskega in proizvodnega podjetja »MERX« Celje:

Akcijski program komunistov Trgovskega in proizvodnega podjetja »MERX« Celje bazira na smernicah predsedstva in Izvršnega komiteja Centralnega komiteja ZKJ, na resoluciji X. plenuma CKZKJ in enotnem občinskem akcijskem programu, kar vse je služilo po temeljitem študiju in razpravah za osnovo pri izdelavi konkretno postavljenih nalog.

PROGRAM

1. Poživeti je politično aktivnost komunistov v oddelku za uvedbo rednih mesečnih sestankov (določenega dne v vsakem mesecu), na katerih bo sekretar oddelka oziroma zadolženi član sekretariata informiral komuniste o tekočih zunanje-političnih vprašanjih ter o politični situaciji pri nas doma. Stalna točka dnevnega reda vsakega sestanka ZK oddelka mora biti tudi razprava o delu najvišjih partijskih forumov v občinskem, republiškem in zveznem merilu.

V tej zvezi je slasti poživiti predkongresno aktivnost za VI. kongres ZKS in v nadalje za IX. kongres ZKJ.

2. Pristopiti je k poživitvi aktivnosti komunistov oddelka v sindikalni organizaciji podjetja in v mladinski organizaciji podjetja. V to svrhu je neodložno organizirati skupne sestanke s člani sindikata in člani mladinske organizacije Trgovskega proizvodnega podjetja »Merx«

Celje in na teh sestankih po izčrpnih razpravah o aktualnih političnih dogodkih v svetu in doma in o smernicah naših partijskih vodstev formirati delovne grupe s konkretnimi nalogami in zadolžitvami za pospešitev politične aktivnosti.

3. Neodložno je forsirati sestavo in sprejem akcijskih programov v vseh družbeno-političnih organizacijah Trgovskega in proizvodnega podjetja »MERX« Celje, pri čemer je posebej opozarjati vodstva in predstavnike družbeno političnih organizacij v podjetju ter jim aktivno pomagati pri oblikovanju predlogov za pomlajevanje kadrov in za evidentiranje potencialnih kadrov.

4. Brez odlaganja je pripraviti sistematično sprejemanje novih članov izmed delavcev delovne skupnosti podjetja »MERX« v ZK in določiti program dela z mladimi komunisti (predavanja in razprave, navodila za delo ter takojšnja vključitev v organizirano akcijo). Z mladimi komunisti je še posebej opraviti seminar, na katerem se bodo lahko podrobneje seznanili s potekom in pridobitvami NOB, z bistveno kvalitativno spremembo družbeno politične in ekonomske ureditve v teku NOB in po vojni, nadalje z vlogo KP v letu 1948 (IB) in vlogo ZKJ ter njenimi nalogami nasploh itd.

Vključevanje mladih delavcev iz področja blagovnega prometa ter proizvodnje v ZK, je ena osnovnih nalog, ki jih mora uspešno in sistematično izvršiti oddelka ZK Trgovskega in proizvodnega podjetja »MERX« Celje. Predlaganje in sprejemanje predlaganih kandidatov v članstvo ZK ne sme in ne more biti v nobenem primeru stihijsko, ob

predpostavki, da je siceršnji postopek sprejema mladih, sposobnih in progresivnih članov delovne skupnosti poenostaviti.

Razprava o sprejemu novih članov ZK mora biti predmet vsakokratnega sestanka.

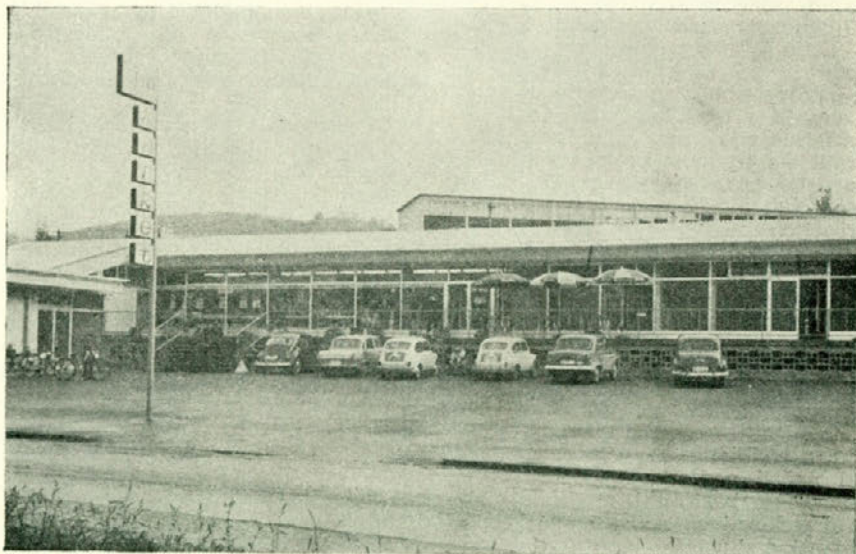
5. Nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov.

Podjetje »MERX«, ki je v nezadržnem integracijskem razvoju se je zlasti z vključitvijo proizvodnje mlevskih izdelkov in kruha ter vključitvijo turistično gostinske dejavnosti v poslovni predmet podjetja, s poslovanjem razširilo na povsem nova gospodarska področja. Statut, pravilnike podjetja in poslovniške ter druge splošne akte je zato vskladiti z dejansko širino podjetja in pri izdelavi novih aktov upoštevati vse, tudi najmanjše spremembe v naših pozitivnih predpisih. Naloge komunistov oddelka so, da strokovne službe podjetja, ki delajo na izdelavi splošnih aktov podjetja ter organe upravljanja, ki te akte sprejemajo, stalno opozarjajo na zakonitost dela, na novosti in rešitve, ki bi bile najprimernejše. Skrb vsakega komunista mora biti nenehno opozarjanje zgoraj omenjenih služb in organov upravljanja na dejstva in okoliščine, ki so odločilne zato, ali bo materija »podjetniške zakonodaje« popolna in urejena ali ne. Taka opozorila so nujna, ker bo le z njimi možno odkloniti neljube pojave pravnih praznin v splošnih aktih.

6. V nenehnem razvijanju in krepitvi samoupravnega sistema v podjetju je v zvezi z izdelavo splošnih aktov s tehtnimi obrazložitvami zagotoviti zaostritev odgovornost vodilnih delavcev v podjetju kot tudi

NALOGE DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJ PODJETJA »MERX« CELJE

lovne organizacije »Merx« Celje in vanjo vključenih družbeno-političnih organizacij. Razvojno pot podjetja kot takega v ekonomskem pomenu besede imamo že začrtano s plani in gre torej le še za vskladitev medsebojnih interesov, za konkretno porazdelitev funkcij ter zadolžitve določenih samoupravnih organov, konkretnih strokovnih služb, delovnih grup in posameznikov. Eventuelne neskladnosti bodo odpravljene na razširjenem zasedanju samoupravnih organov z vsemi družbeno-političnimi organizacijami, ki delujejo v podjetju.

»MERX« market v Sevnici

na drugi strani odgovornost funkcionarjev družbeno političnih organizacij v podjetju.

7. Da bo družbeno ekonomsko in politično izobraževanje samoupravljalcev v podjetju še bolj uspešno, je potrebno pri kadrovske komisiji centralnega delavskega sveta in pri ustreznih komisijah za izobraževanje delavskih svetov sektorjev podjetja apelirati na nujnost organiziranja seminarjev v sestavu podjetja in izven njega. Šele s potrebno izobraževalno akcijo med samoupravljalci bo namreč možno izvajati dosledno delovno in moralno politično diferenciacijo, katere potreba je nedvomna.

Oddelek ZK si mora ustvariti jasen pregled nad obstoječim samoupravnim mehanizmom podjetja kot celote kakor tudi pregled nad funkcioniranjem samoupravnega delovanja p posameznih organizacijskih enotah podjetja (sektorjih, poslovnih in obratnih enotah).

8. Nenehne težnje podjetja po izboljšanju kadrovske strukture morajo postati težnje vsakega člana ZK oddelka, ki naj z osebnim vplivom in obrazlaganjem dejstev pomaga ustreznim strokovnim službam in ustreznim pomožnim organom upravljanja pri delu in sprejemanju sklepov v zvezi z zaposlovanjem delavcev s primerno strokovno izobrazbo na posameznih delovnih mestih. Posebno pozornost in skrb je v tej zvezi posvetiti sprejemanju mladih delavcev (pripravnikov) v delovno organizacijo in sprejemanjem učencev v gospodarstvu.

9. Pri izdelavi planov podjetja timorajo komunisti budno spremljati priprave in sprejem gospodarskih načrtov in si prizadevati neposredno ter preko organov upravljanja v podjetju čimbolj razviti in do podrobnosti izpolniti celoten sitem planiranja v podjetju.

10. Z nezadržno vneto je pospeševati integracijske procese na področjih, kjer je trgovina slabo razvita in kjer turistično gostinske institucije še niso v stanju v celoti zadostiti potreb občanov. Osnovni cilj pospešene integracije je v organiziranju večjega podjetja, ki bo z modernizacijo maloprodajne mreže približalo trgovino potrošniku in ki bo poleg trgovskih uslug nudilo občanu tudi možnosti za primerno rekreacijo.

11. V podjetju je nujno ustvariti pogoje za širšo uporabo in uvajanje znanstveno raziskovalnega dela. S formiranjem posebnega sektorja za program in razvoj podjetja ter posebne službe za analizo tržišča so v osnutku novega statuta že teoretično ustvarjeni pogoji za uvedbo znanstvenih metod pri programiranju in analiziranju tržišča. Gospodarski načrti podjetja naj bi torej v bodoče ne bazirali le na izkušnjah iz preteklosti ob podanih možnostih dejanske situacije, temveč tudi na ugotovitvah in zaključkih posebej organiziranih strokovnih služb, ki

bodo pripravljale predloge kratkoročnih in dolgoročnih planov tudi za uporabo potrebnih znanstvenih metod. Znanstveno raziskovalno delo pa je posebej okrepiti v proizvodni dejavnosti podjetja, kjer je nujna nenehna skrb za racionalizacijo poslovanja in doseganje vse večjih uspehov dela s tehničnimi izboljšavami zato je posebej podpreti racionalizatorje in izumitelje v sklopu tehničnih služb proizvodnega sektorja.

12. Izvršiti je analizo o honorarnem, dopolnilnem in nadurnem delu v podjetju in z vplivom na ustrezne komisije ter samoupravne organe pospešiti rešitev vprašanja brezposelnosti ter ukinitve odvečnega dopolnilnega in nadurnega dela ter honorarnega dela.

13. Preko stanovanjskih komisij v samoupravnih organih podjetja je predlagati centralnemu delavskemu svetu in delavskim svetom sektorjev, da zavzamejo opredeljeno stališče glede sklepov občinske skupščine o ekonomičnosti blokovne stano-

vanjske izgradnje.

Apelirati je na spremembo politike kreditiranja individualnih graditeljev stanovanjskih hiš.

14. Usmeriti je potrebne napore za pospešitev izvajanja občinskega programa otroškega varstva in proučiti razmere v delovni organizaciji iz aspekta prehrane in varstva otrok delavcev podjetja.

15. Ponovno je proučiti dohodkovni sistem in dohodkovne odnose z ozirom na nov Zakon o dohodku in z njim v zvezi na pravilnost vskladitve določil Pravidnika o dohodku in Pravidnika o delitvi osebnih dohodkov.

16. Dosledno je organizirati civilno zaščito in pristopiti k vzgoji delavcev za vseljudsko obrambo.

17. Za izvršitev tega programa so neposredno odgovorni vsi komunisti oddelka ZK »MERX« Celje VIII. združene organizacije ZKS Celje, posredno pa sekretariat in sekretar oddelka.

Sekretar oddelka
Milan Ošo l. r.

Program mladinske organ. MERX Celje

VIII. kongres ZMS in VIII. kongres ZMJ, sta v naše delo prinesla mnogo več živahnosti. Po temeljnem študiju vseh razprav na VIII. kongresu ZMS in sprejetih sklepov, smo sestavili akcijski program, kateri naj nam bo kot osnova in smer pri nadaljnjem delu naše organizacije.

Položaj Jugoslavije v svetu, družbeno-ekonomska reforma, to so stvari, ki zahtevajo ravno od mladega človeka polno angažiranost, pri izvajanju naših skupnih družbeno-političnih interesov, za katero izvajanje smo soodgovorni tudi mi mladi.

Smo v času zelo živahnih razprav in polemik, ki nam narekujejo težko in odgovorno delo. Pri vseh teh družbeno-političnih gibanjih, moramo ravno mi mladi biti dosledni oblikovalci skupnih družbenih interesov, hkrati pa tudi konkretni nosilci odgovornih nalog.

Ta spoznanja so nam služila kot osnova pri oblikovanju akcijskega programa MO »Merx«.

PROGRAM

1. Začetni moramo s **sistematičnimi pripravami za sprejem mladih v ZK**. V ta namen moramo organizirati neposredne razgovore z osnovno organizacijo. Mlade ljudi moramo z raznimi seminarji — sporazumno z ZK — raznimi skupnimi dogovori pripraviti na odgovorno delo, ki jih čaka kot nove člane ZK.

2. Temeljito se je treba pripraviti **nakadrovske spremembe v vodstvu aktiva**.

3. Skrbeti moramo, da se bodo raznih razprav udeležili vsi mladinci in s svojimi stališči pripomo-

gli k boljšemu in doslednejšemu delu naše MO. Razprave oziroma sprejeti sklepi, naj bodo resnično dokaz demokratičnega razmišljanja, dokaz aktivne angažiranosti vseh mladih.

Paziti je, da se razni odgovorni sklepi ne bodo sprejemali samo v ožjem krogu, tu mislimo predvsem na vodstvo aktiva, ampak naj pri sprejemanju takšnih sklepov sodeluje večina.

4. Z vodstvom podjetja, se je **dogovoriti glede izobraževanja mladih — poslovska, komercialna, aranžerska, politična šola**. Skrbeti je da se bo poslalo v šole res najbolj perspektivne, delovne, marljive, skratka res najboljše med najboljšimi.

5. Organizirati je razne neposredne razgovore z našimi družbeno-političnimi organizacijami v okviru podjetja. Cilj in namen teh skupnih sestankov je v tem, da se mlad človek spozna z delom in načinom dela v naših organizacijah, istočasno pa se seznanja s problemi, ki nastajajo v naši družbi oziroma v našem podjetju.

Le s popolno obveščenostjo, se bo mlad človek ravnal po ciljih naše sodobne edemokratične družbe, ki od njega pričakuje in zahteva popolnoma osveščena, zdravega, ambicioznega mladince, ki je voljan povsod in ob vsakem času zastopati naše skupne interese, v korist celotne družbe.

6. Temeljito je **seznaniti mladince z načinom samoupravnim mehanizmom v okviru podjetja**, istočasno pa skrbeti za udeležbo v naših samoupravnih organih.

7. Organizirati je razne enodnevnne poučne ekskurzije v okviru pod-

Program dela sindikata MERX Celje

Naloga vseh političnih in samoupravnih sil v podjetju je:

1. premagovanje pasivnosti in nezainteresiranosti,

2. sistematična idejnopolitična in družbeno ekonomska vzgoja,

3. razvijanje samoupravljalne zavesti:

— izboljšanje sistema samoupravljanja v vsebinskem, organizacijskem in metodološkem pogledu,

— opredelitev področja dela samoupravnih in vodstvenih organov (nosilci pooblastil in odgovornosti v podjetju),

— funkcionalno organiziranje ter povečevanje učinkovitosti samoupravljanja,

— sprotno obveščanje delovnih ljudi o tekočih dogajanjih v podjetju in izven njega, o razpravah in odločitvah samoupravnih organov (oglasne deske, zvočniki, zbori del. ljudi, interno glasilo »Merx« Vestnik).

Sindikata delavcev Trgovskega in proizvodnega podjetja »Merx« Celje je kot najširša družbeno politična organizacija v podjetju osrednji nosilec nakazanih nalog in osnovni akter razgibanosti in razvoja na področju družbeno ekonomskih od-

PROGRAM MLADINSKE ORGANIZACIJE »MERX« CELJE

jetja in izven njega, ter s tem seznaniti nove mlade člane našega aktiva z delom celotne delovne organizacije, ki se s pospešeno naglico razvija — integracijska gibanja.

8. Seznaniti je mlade s pomenom in s koristnostjo integracijskih gibanj, katera so še pred nami.

Le tako bomo v celoti lahko podprli težnje in želje vodilnega kadra v korist nas vseh. Saj s tem skrbimo za naš nadaljni obstoj, za izboljšanje organizacije dela, za odkrivanje novih možnosti delovanja na raznih področjih gospodarskih panog.

9. Skrbeti je za šport in rekreacijo naših mladincev, ker le zdrav bo sposoben za odgovorno delo, ki mu ga nalaga naša organizacija, oziroma družba kot celota.

V ta namen je organizirati razna športna srečanja, prirejati krajsje izlete, ker tudi s tem krepimo samoupravno odgovornost.

10. Pri izdelavi planov naše GO, moramo mladinci budno spremljati razvojno pot naše organizacije, pomagati pri izpolnjevanju konkretnih nalog za uresničevanje skupnih ciljev.

11. Skrbeti je za razne kulturne prireditve ob praznikih, kot so 29. november, 1. maj in drugi.

12. Začeti je z različnimi delovnimi akcijami v okviru podjetja.

Sinjo Jezernik

nosov in političnega življenja.

Sindikalna organizacija nenehno in tesno sodeluje z oddelkom zveze komunistov ter z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v podjetju. Notranje deluje po sektorjih podjetja, tako

— v proizvodnem sektorju,

— v maloprodajnem sektorju,

— v grosističnem sektorju in

— v upravi.

V prvem obdobju po izvršenih integracijah s podjetji »Veležitar« Celje, »Agropromet« Celje, »Resevna« Sentjur in »Zila« Ravne na Koroškem stoji pred sindikatom »Merx-a« naslednje neodložne naloge:

1. Aktivno sodelovati pri sestavi novih, temeljnih dokumentov avtonomne zakonodaje (Statut, pravilniki, poslovnik), ki jih je vskladiti in ustrezno korigirati glede na novo širino podjetja, ter z ozirom na spremembe pozitivnih predpisov in zahteve dinamičnega razvoja. Splošni akti morajo biti izdelani in sprejeti v najkrajšem možnem času.

2. Pripraviti predloge, kako zagotoviti še večji družbeni vpliv na delo samoupravnih organov v podjetju in predloge, kako zagotoviti zadostni vpliv na uveljavitev najustrežnejšega dohodkovnega sistema.

Pri planiranju je posvetiti posebno pozornost uresničevanju osnovnih ciljev reforme ter na tej osnovi definirati ter zagotoviti realizacijo razvojnih programov.

Odstraniti je vse razlike v pogojih ustvarjanja dohodka, ki niso nastale zgolj kot posledica samoupravnega odločanja.

Za uveljavitev interesov delavcev je odločilnega pomena, v kolikšni meri sodelujejo pri odločanju

o pogojih in rezultatih svojega dela. Zato je nujno še nadalje razvijati samoupravni sistem z vključevanjem vseh delovnih ljudi v odločanje, za kar je poiskati najustreznejše oblike učinkovitega samoupravljanja. Dohodek naj se ustvarja in deli v delovnih enotah, to je v tistih osnovnih celicah, ki so nujen predpogoj za ustvarjanje vseh drugih oblik integracije združenega dela in za učinkovito urejanje ekonomskih odnosov delovnih ljudi v združenem delu. Pri nekdanjem »Merxu« je tak sistem razdeljevanja dohodka in tudi osebnih dohodkov že obstojal in je potrebno, da se uveljavi tudi v znatno povečanem podjetju.

Sistem nagrajevanja delavcev je dopolniti in nenehno kontrolirati.

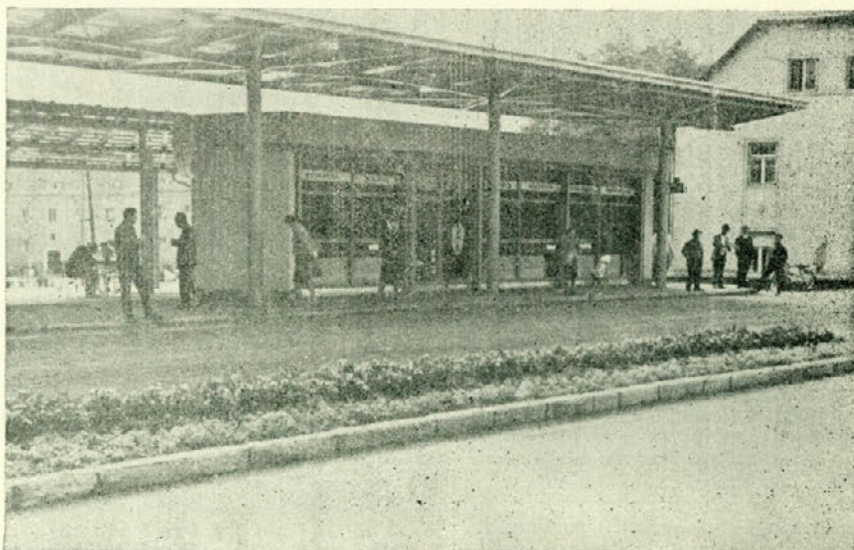
3. Pospeševati je integracijske procese in se odločneje zoperstaviti vsem subjektivnim preprekam, ki te procese še zavirajo. Delavci organizirani v sindikat morajo premišljeno in mnogo bolj organizirano kot doslej voditi borbo za ekonomsko upravičeno integracijsko ekspanzijo.

4. Ustvarjati je pogoje in podpirati težnje za čim širšo uporabo in uvajanje znanstveno raziskovalnega dela.

5. Neposredne naloge politike zaposlovanja naj bodo zaposlovanje čim širšega kroga šolanega in kvalificiranega kadra, ki ni zaposlen. Pri uresničevanju teh nalog naj imajo prednost ljudje, ki nimajo drugih dohodkov za življenje.

Na osnovi kratkoročnih in dolgoročnih programov razvoja je pristopiti k razreševanju problemov nezadostne zaposlenosti oseb na posameznih delovnih mestih v podjetju.

Problemi odvečnih delavcev, ki nastajajo v procesu integracij in modernizacije, se ne morejo reševati z odpuščanjem delavcev. Če se rešitve za odvečne delavce ne mo-

»MERX« bife na avtobusni postaji Ravne na Koroškem

rejo najti v okviru podjetja, je zanje poskrbeti s priporočili ali na drug ustrezen način pri drugih delovnih organizacijah v okviru iste ali sorodne dejavnosti.

Podjetje si mora še bolj prizadevati za izboljšanje kadrovske strukture in mora biti odprto za strokovne kadre. Sindikat se mora boriti zoper odpor do zaposlovanja vseh profilov šolanih kadrov in se posebej angažirati za dosledno izpolnjevanje Zakona o obveznem sprejemanju pripravnikov ter na njegovi osnovi sprejetega splošnega akta.

Letni in dolgoročni programi kadrov morajo biti izdelani na osnovi strokovnih analiz kratkoročnih in dolgoročnih potreb po ustreznih strokovnjakih.

Vsako naj dela na delovnem mestu, za katerega je strokovno usposobljen in na katerem je voljan delati.

Nadurno, honorarno in dopolnilno delo naj bo le izjema, za to ga je zreducirati na minimum.

6. Z vsemi močmi je podpreti izobraževanje še zaposlenih delavcev. Enakopravno je obravnavati in denarno omogočiti izobraževanje mladine in odraslih, pri čemer se sindikat zavzema za stališče, da naj delavci iz svojega neto zaslužka ne plačujejo stroške osnovnega izobraževanja in izobraževanja za začetno kvalifikacijo kot tudi za prekvalifikacijo, kadar to zahteva delovni proces.

Sindikat mora posvetiti posebno pozornost mladi generaciji in ji pomagati s tem, da sodeluje s šolami pri povezovanju teoretičnega pouka s praktičnim delom in drugim družbeno koristnim delom ter tako uvajati mlade v samoupravljanje.

V podjetju je še zaostri zahteve po strokovni izobrazbi in zaostri pogoje za ohranitev delovnega mesta, nadalje pa tudi preverjati strokovnost, skrajšati časovne roke, dokdaj se morajo delavci dokvalificirati oz. strokovno usposobiti in dosledno uveljavljati načelo, da je delovno mesto »odprto za natečaj«.

Sindikalna organizacija mora spremljati vse odločitve in dejanja podjetja, kako le-to skrbi za materialne in druge pogoje izobraževanja ter izpopolnjevanja zaposlenih delavcev. Tistim, ki se izobražujejo in izpopolnjujejo, je nuditi več ugodnosti (plačilo stroškov izobraževanja, skrajšani delovni čas, plačan dopust za opravljanje izpitov, delo v primernih izmenah, brezplačna učila in knjige itd.).

7. Nujna je stalna skrb za urejene in v vsakem pogoju primerne delovne razmere ter skrb za sistematično in učinkovito varstvo pri delu. Sindikalna organizacija mora stalno spodbujati vse dejavnike v podjetju ter si sama prizadevati za razreševanje konkretnih problemov s področja delovnih razmer in varstva pri delu. Poseben pomen ima varstvo pri delu delavcev na tistih

delovnih mestih, kjer se opravljajo dela pod težjimi delovnimi pogoji, kot na delovnih mestih, kjer podjetje zaposluje mladino, ženske in invalide. Dobro urejenemu pravilniškemu organiziranju delovnega varstva in delovne zaščite delavcev na sploh je posvečati pozornost neprekinjeno. Zlasti je potrebno učinkovitejšo izobraževanje in vzgoja delavcev na tem področju, ker bo le tako lahko varstvo pri delu tudi v bodoče dovolj učinkovito.

8. Pomanjkanje stanovanj in sorazmerno nizek stanovanjski standard predstavlja v podjetju še dokaj velik socialni in gospodarski problem. Mehanizem kreditiranja stanovanjsko komunalne izgradnje ni izoblikovan niti prilagojen zahtevam stanovanjske reforme, kar znatno vpliva na obseg gradenj. Zato mora podjetje kot osnovni nosilec razširjene reprodukcije posvetiti več pozornosti namenskemu izločanju sredstev za stanovanjsko gradnjo. Sindikalna organizacija mora pri tem uveljaviti večji vpliv pri odrejanju in uveljavljanju dolgoročnejsje politike na področju stanovanj ter se odločneje zavzemati, da se v podjetju na osnovi realnih potreb in zahtev članov delovnega kolektiva ter materialnih možnosti sprejmejo srednjeročni in dolgoročni plani reševanja stanovanjskih vprašanj.

Zlasti je dopolniti in podrediti zahtevam novih zakonitih predpisov Pravilnik o razdeljevanju stanovanj in kreditiranju graditeljev individualnih hiš.

9. Preko samoupravnih organov je uveljavljati sprejeta stališča po vprašanju otroškega varstva, ki je pri otrocih članov kolektiva še nezadostno razvito.

10. Oddih in rekreacija delavcev je osnova za širšo humanizacijo delovnih in življenjskih razmer, za stalno vzdrževanje in krepitev psihofizičnih lastnosti delovnega človeka in za povečevanje njegove delovne storilnosti.

Po izvršenih integracijah je nujno izpopolniti organizacijo in upravljanje s počitniškimi domovi ter pravočasno sestavljati plane letnega oddiha, da kapacitete teh domov nikoli ne bodo neizkoriščene.

Zaradi občutno povečanega članstva kolektiva je za naslednje leto neobhodno poskrbeti še za ustanovitev novega doma oziroma novih domov oddiha, da bo čim večjim članom delovne skupnosti omogočeno ceneno letovanje.

Sindikat mora še povečati pozornost razvoju tako imenovanega delavskega turizma in to preko izmenjave delavcev za letne dopuste s sindikalnimi organizacijami drugih držav in z njihovimi specializiranimi institucijami.

11. Poživeti je kulturno in športno dejavnost, saj je ugotovljeno, da neustrezen razvoj gibanja fizične kulture nezadostno priteguje delovne ljudi in delavski podmladek v

fizično aktivnost.

Sindikalna organizacija mora sodelovati z družbenimi organizacijami za fizično kulturo, ki se tudi same ukvarjajo s to dejavnostjo, kot so TVD »Partizan«, planinske, strelske in druge organizacije.

Neodložno je formirati sekcije, ki bodo pod pokroviteljstvom in ob pomoči sindikata izdelale programe svojega dela, tako na področju športnega kot kulturno prosvetnega življenja v podjetju (nogometna sekcija, dramska sekcija itd.).

12. Ustvariti je evidenco potencialnega kadra.

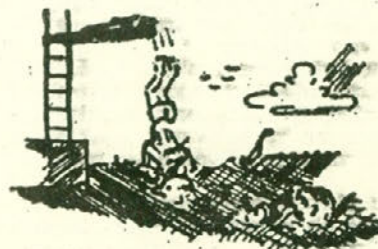
13. Osnovno načelo, ki ga je upoštevati pri slehernem organiziranju, mora biti interes člana sindikata, ki mu mora sindikalna organizacija zagotoviti popolno demokratično sodelovanje pri sprejemanju sklepov in pri oblikovanju stališč. Sindikat se mora tako organizacijsko in kadrovske usposobiti, da bo zadostil zahtevam dobe, v kateri živimo. Zato je nujno postaviti na odgovorne položaje v sindikatu odločne sposobne in odgovorne ljudi.

Pri sestavi tega programa so služili za osnovo dokumenti VI. Kongresa zveze sindikatov Jugoslavije. Sprejete resolucije VI. Kongresa so proučili na skupnih sestankih in v skupnih debatah vsi člani sindikata »Merx« Celje.

Pri uveljavljanju nove vloge sindikata predstavlja le ta družbeno silo, ki mora imeti polno akcijsko samostojnost in odgovornost pri uresničevanju splošno sprejetih ciljev. Sindikat se ne more identificirati s samoupravnimi organi kot tudi ne sme biti na pozicijah izvajalca, ki samo pojasnjuje sklepe in stališča drugih organov.

Sindikat mora delovati kot samostojen in vedno aktivni družbeni dejavnik ter biti stalno angažiran kot sestavni del samoupravnega sistema. Delovati mora samostojno in odgovorno, ne da bi se postavljaval v vlogo skrbnika nad samoupravljanjem in ne da bi se poistovetil s samoupravnimi organi.

Predsednik sind. org.
»Merx« Celje

Tudi tukaj previdnost!

Vloga ZM v samoupravnem sistemu

V današnji družbi postaja samoupravljanje vse bolj prevladujoč družbeno ekonomski in družbeno politični odnos. Samoupravne procese je posebno okrepila družbena in gospodarska reforma ter reorganizacija družbeno političnih organizacij, predvsem v zvezi komunistov. Postalo je jasno, da mora vsaka družbeno politična organizacija, ki ne čuje zaostajati za družbenimi dogajanja, svojo vsebino in način dela ustvarjalno izraziti ravno v samoupravljanju. Zveza mladine mora imeti tu še posebej pomembno mesto, saj je organizacija članov, ki se s povprečno skromno pripravljenostjo in s skromnimi izkušnjami šele vraščajo v samoupravne družbene procese, pri tem pa često nihajo, ne izkoriščajo možnost za samoupravno spodbudo in dejavnost, kar pa naš sistem mlademu človeku nudi.

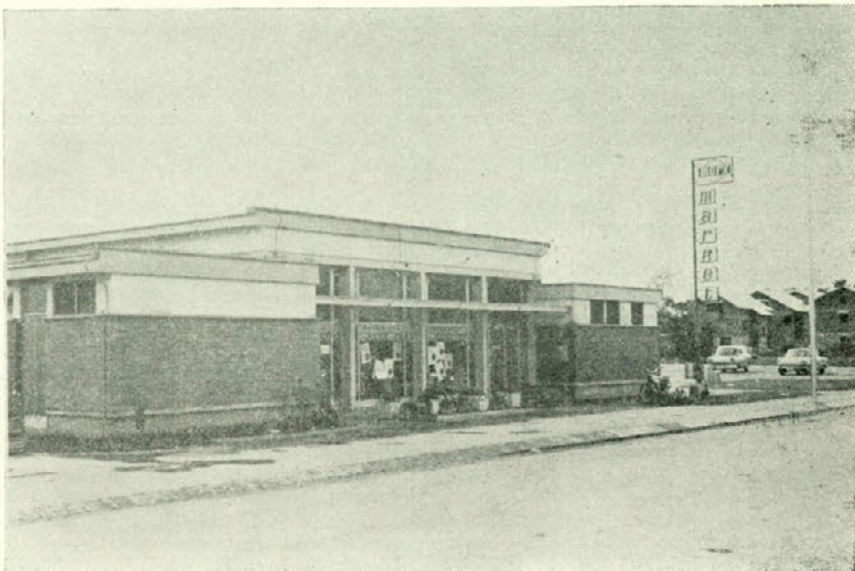
Ne moremo trditi, da napore mladinskih aktivov niso majhni, lahko pa trdimo, da je vsak človek del samoupravne družbe in da ima možnost oblikovanja današnja, in s tem jutrišnja družba, potem je potrebno mlade ljudi pravilno usmeriti, ZM pa jih mora tudi pripraviti na or-

ganiziran nastop v samoupravnih procesih. Slaba samoupravna praksa nam kaže, da bo potrebno dosedanje delo predvsem usmeriti v sledeče smeri:

1. Borba ZM za resnično in učinkovito samoupravljanje je možna samo v samoupravnem sistemu, v katerem mlad človek živi in dela. Vsa dosedanja praksa nam kaže, da

s številom mladih v samoupravnih organih, ampak je potrebno, da so ti kvalitetno sposobni ocenjevati in reševati probleme široke družbe.

Ce trdimo, da je osnovni nosilec samoupravne družbe človek — potem nam je jasno, kaj je vloga družbeno političnih organizacij. Vloga ZM je tudi, da mladino usmerjajo v različne interesne dejavnosti, kjer

MERX market na Hudinji v Celju

Novo! Fantastično!

Od danes tudi na našem trgu!

»SAMO TI« nova čokolada
»Zvečevo«.

Vrhunska specialiteta!

Sedem nadevov — sedem užitkov!

»SAMO TI« mlečna čokolada
»Zvečevo«.

Z originalnim sadnim nadevom!

„Zvečevo“

»VOLIM TE«...

Če me ljubiš, prosim te,
kupi mi čokolado »Zvečevo«

VOLIM TE!

Čokolada »VOLIM TE« — nova
slaščica vrhunske kavitete!

V vsaki čokoladi so trije originalni
sadni nadevi!

Tri presenečenja
za vsakega potrošnika!

mladi ljudje mnogokrat ne najdejo pravega mesta za reševanje družbenih in svojih interesov znotraj samoupravne družbe.

Del mlade generacije je do aktualnih družbenih procesov predvsem kritičen opazovalec, ne postavlja pa se v položaj aktivnega oblikovalca in usmerjevalca samoupravnega sistema.

Mnenja sem, da rešitev aktualnih problemov znotraj samoupravnega sistema ni stvar samo ZK, sindikata, vodilnih kadrov, ampak je predvsem v pozitivnem enotnem in ustvarjalnem delovanju vseh znotraj samoupravne sredine. Večina konferenc nam je pokazala, da so mladi pretežno tisti, ki postavljajo vprašanja družbi, zakaj ta ali oni problem ni rešen. Mlada generacija se ne more zadovoljiti s tem, da postavlja vprašanja in kritično ocenjuje samoupravno družbo, ne da bi pri tem vlagala več svojih sil v razreševanju ter družbenih procesov. Potrebno je, da mlada generacija s svojim naprednim mišljenjem to družbo izoblikuje in pospeši hitrejši samoupravni razvoj, kar pa je v interesu družbe, in skladno s tem tudi mlade generacije.

Ne moremo se več zadovoljevati

se bodo mladi ljudje v aktivnem in organiziranem delu samoupravno oblikovati. Mladinska organizacija bo dosegla boljše delo samo z demokratičnimi in samoupravnimi odnosi znotraj teh organizacij. Važen faktor pri delu mladinske organizacije je informativna dejavnost. Pomanjkljivo obveščanje o tekočem dogajanju v samoupravni sredini ima za posledico večjo pasivnost.

Z uveljavitvijo družbeno ekonomske reforme je upadlo število mladih v samoupravnih organih, kar je delno tudi razumljivo, saj današnji družbeni sistem zahteva bolj izkušenega človeka. Zadovoljevanje s trenutno situacijo bi pomenilo za mlado generacijo korak naprej.

Večjo skrb je potrebno predvsem posvetiti vlogi posameznika v organizaciji in samoupravni družbi, v kateri mlad človek živi in dela. Mislim, da je uspeh mladih v družbi odvisen od tega, kako si zna pridobiti zaupanje sredine, v kateri živi. Ko si bo mlad človek to izbojeval, bo to velik uspeh MA, kakor tudi posameznika.

To so nekatere misli in mnenja v vlogi ZM v samoupravnem sistemu.

Sinjo Jezernik

Vsebinske in kadrovske priprave za redno letno konferenco ZM »MERX«

ZM je v obdobju, ko mora uresničiti in uresničiti svojo družbeno vlogo. Smisel združevanja in zbiranja mladine v mladinskih organizacijah, je predvsem v tem, da z neposrednim in aktivnim delovanjem postaja tvorni sooblikovalec družbene poti na katero smo stopili z uvajanjem reforme.

1. V vsakodnevni praksi vidimo izredno mnogo odklonov od tistega, kar želimo doseči. Razne nepravilnosti, ne razviti samoupravni odnosi, neizdelani pravilniki o nagrajevanju po delu, nezaposlenost, problemi štipendiranja in kreditiranja, neupravičeno bogatenje, vse to zahteva večjo aktivnost vseh napredno usmerjenih družbenih sil. Ta dejstva zahtevajo tudi večjo učinkovitost političnega delovanja ZM v naši mpodjetju.

Aktiv ZM »Merx-a«, bi moral v svojem akcijskem programu upoštevati predvsem naslednje aktualne naloge:

- a) skrbno se moramo pripraviti in izvesti reorganizacijo ZM v našem aktivu,
- b) vsebinsko, organizacijsko in metodično moramo izboljšati sistem samoupravljanja v delovni organizaciji,
- c) boriti se moramo za kakovostno in popolnejšo obveščanje delovnih ljudi, tudi v ZM moramo izpopolniti sistem obveščanja,
- d) vsestransko moramo razvijati sistem družbeno ekonomskega in političnega izobraževanja samoupravljalcev in mladine,
- e) zagotoviti je treba široko demokratsko oblikovanje stališč in predlogov v katerih bomo razpravljali in odločali v organih samoupravljanja,
- f) ZM lahko pri izvajanju gospodarske reforme mnogo prispeva k njeni hitrejši realizaciji,
- g) v našem celotnem družbeno političnem delovanju bi morali biti mladi najdoslednejši zagovorniki osebne odgovornosti in tudi v praksi dokazati njeno uveljavitev.

2. V ZM smo nenaokrat sprejemali razne odločitve v ozkih skupinah, na sejah komiteja in raznih sestankih, kjer pa ni bil prisoten večji del mladine. Naša stališča, ZM, niso bila vedno odnos razmišljanj, hotenj in interesov mladine, niso bila rezultat demokratičnega razmišljanja in baza mnenj. Največ-

krat se niti potrudili nismo, da bi o najaktualnejših vprašanih delovne organizacije razpravljali najširši krog mladih. Enako velja za oblikovanje stališč do pomembnejših družbenih dogodkov.

Bistvo ZM pa je prav v tem, da se bo v raznih oblikah delovanja zbirala vsa mladina, ki hoče s prizadevnostjo in aktivnostjo uresničiti pozitivne cilje naše socialistične graditve, takšnih pa prav gotovo ni malo. S preosnovno ZM hočemo doseči, da bo mladina množično aktivna, da bo dajala mnogo pobud, za učinkovitejše reševanje vseh težav, zlasti pa tistih, ki jo neposredno prizadevajo, in da bo tudi praktični uresničevalec teh pobud.

3. Če želimo doseči to, potem moramo naš program političnega delovanja oblikovati tako, da bo temeljil na interesih posameznika, jih povezoval v skupne interese mladine in vsklajeval s splošnimi interesi.

Vsak posameznik v ZM mora biti oblikovalec programa in nosilec prizadevanj za njegovo uresničevanje. Kako bomo to dosegli? Predvsem moramo vsakemu mladincu, ki vstopa v ZM, pokazati, da lahko z organiziranim delom in združenimi drugimi mladinci, spreminjal vse, kar je slabo, in bo ustvarjal lažje, kot pa če bi ostal sam zunaj organizacije. Oblike našega dela moramo prilagoditi raznovrstnim interesom in različnim položajem mladih.

4. Posebno moramo biti pozorni na organizacijsko in kadrovske priprave na letno konferenco.

Organizacijske priprave

V organizacijskih pripravah moramo upoštevati predvsem naslednje: urediti prostore, izbrati tak čas, da bo lahko udeležena vsa mladina, tudi vabila morajo biti pravočasno poslana. Največ nalog nas čaka pri pripravi organizacijsko tehničnega referata, v katerem bomo pokazali nadaljnje naloge ZM v naši delovni organizaciji. Skrbno moramo pripraviti dnevni red, pripraviti predloge za organe konference. Prav tako ne smemo pozabiti na blagajniško poročilo in poročilo nadzornega odbora. Ker je letna konferenca, ocena trenutnega stanja in hkrati delovni dogovor za prihodnje, se moramo odlično pripraviti na razpravo, ki najbo jedrnata, kritična, problemska in koristna.

Kadrovske priprave

Kadrovske priprave so izredno pomembne za uspeh konference in za nadaljnje delo ZM v delovni organizaciji. Komite aktiva, mora še pred konferenco, sprejeti sklep o načinu volitev konference aktiva. Osnovna merila za predloge naj bodo: pripravljenost za delo, sposobnost, znanje, priljubljenost, odnos do dela itd. Zlasti naj bodo premišljeni predlogi glede predsednika, sekretarja itd. Predlogi za vodstvo naj bodo rezultat iskrenih razgovorov med mladino. Samo če se bomo ravnali po teh navodilih bomo dosegli zaželjene cilje.

Sinjo Jezernik

O PROBLEMATIKI TATVIN

I. POSTOPEK OSEBJA PRI UGOTAVLJANJU TATVIN

Storilca, ki je blago skril lahko najprej pustimo pasirati blagajno, kajti le tako lahko ugotovimo ali je sam ali pa ima sodelavce.

Storilca pa lahko primemo že v prodajalni, pri tem pa moramo paziti:

- a) da smo v dejanje prepričani,
- b) da storilec blaga ne odvrže,
- c) da postopamo s storilcem taktno in pred pričami — prodajalci, pregledamo, če je blago etiketirano z našo etiketo.

Če se kupec brani izprazniti torbico in drugo prtljago, mu zagrozimo z milico in grožnjo tudi uresničimo, če grožnja sama ne zaleže.

Če je storilec neznan ali nima

osebne izkaznice, pokličemo milico. Uporaba sile ni priporočljiva v nobenem primeru. Popuščanje pa redno ustvarja povratnike. V vsakem primeru je potrebno pismeno podpisana izjava storilca in prič.

Izjave prič morajo biti konkretne in ne dvoumne.

II. MOŽNOSTI TATVIN V SAMOPOSTREŽBAH

1. Opredelitev možnih storitev

Po podatkih raznih institucij ZDA je največ 50 % tatvin od strani kupecv; vse ostalo odpade na o-udeležence blagovnega prometa.

a) Dobavitelji kot storilci.

Tu moramo upoštevati vse, ki se kakorkoli pojavljajo službeno v

prodajalni.

Povod za ta dejanja so predvsem nered in familjarnost.

b) Osebjne kot storilci.

Tatvine po osebjne se dajo omejit, ne pa preprečiti. Vsaka organizacija ima svoje hirearihijo, ki se mora izvajati, ker le tako je zagotovljen minimum deliktov. Upoštevati pa moramo, da imajo opraviti z denarjem predvsem blagajniki. Drugo, najbolj nevarno pa je sodelovanje med osebjem in kupci. Iz nadzora pa ne smemo izvzeti tudi vodstvenega osebjne.

c) Kupec kot storilec.

Kontrola kupca je lahko bolj (konkretna in) uspešna, ker je tehnični in osebni nadzor bolj konkretno predeljen.

Naraščanje tatvin je kljub preventivi v porastu. Tatvine so po podatkih instituta za samopostrežbo v Kölnu ciklične-sezonske. Več tatvin je v času dopustov, pred prazniki in ob povečanem prometu.

Organizirane skupine so pojav v vseh deželah, kjer je samopostrežba več. Pri mladini so storilci stari pretežno do 10 in nad 16. Značilno je, da prevladujejo pri let.

otročih fantje, pri mladini in odraslih pa ženske.

Storilci izpod 16 let:

moški	ženske	
21,1 %	8,3 %	— 29,4 %

Storilci iznad 16 let

11,0 %	59,6 %	— 70,6 %

Gornji podatki veljajo za Nemčijo in se razlikujejo le za 3 — 5 % v Belgiji in Franciji.

Socialna struktura storilcev pa je naslednja:

gospodinje	50,5 %
šolarji	23,4 %
brezposelni	12,7 %
delavci in nameščenci	8,3 %
unokočenci	4,1 %
študentje	1,0 %

2. Alergične točke dejanj

a) Transportna sredstva dobavitelja. Blago ni med transportom nadzorovano in to omogoča raznim storilecem tatvine na škodo prejemnika ali odpošilatelja. Redkejši so primeri, ko služi vozilo za odvoz vzetih predmetov.

b) Blagovni prevzem.

Prevzem mora vršiti določena oseba. Priložnostni prevzem ne more razbremeniti odgovornosti. Prostor za prevzem naj ne bo dostopen vsakomur.

c) Skladišče.

V skladišču naj ne bo načetih omotov, le-ti so lahko le v priročnem skladišču.

č) Prodajni prostor.

Prodajni prostor je po svoji konstrukciji lahko bolj ali manj prikladen za tatvine. Koti in razni prehodi, slaba razsvetljava, ne-

preglednost, nezasteklene strani itd. so priložnost za »brezplačni« nakup.

Blagovne skupine kot predmet tatvin:

Meso in izdelki	26 %
Sadije in zelenjava	2,1 %
Mleko in mlečni izdelki	19,8 %
Ostalaživila	6,3 %
Konzerve	4,1 %
Poživila	24,0 %
Pralna in čistilna sredstva	9,4 %
Ostalo	2,1 %

d) Blagajne.

Blagajne, ki ne delajo, morajo biti zaprte za prehod kupcev, najbolje z vrstico ali verižico. Denar iz blagajne je možno vzeti v odsotnosti ali tudi prisotnosti blagajničarke s pobegom. Ozki prehodi onemogočajo mimohod več osebam, ali prikrivanje torbic izpod nivoja blagajne.

3. Izbor blaga, ki je pogost predmet tatvine

a) Exkluzivni predmeti, ki niso osebna potreba storilcev. Visoka cena in reklama za blago so povsod za tatvine mnogih proizvodov. Kaviar, jastog, draga kozmetika, so sami po sebi za tatvine, posebno če so razstavljeni tako, da jih je lahko vzeti — skriti.

Druga skupina so predmeti za vsakodnevno porabo (glej tabelo).

b) Denar je največkrat predmet goljufije pri menjavi ali plačilu in vračilu.

4. Pregled tatvin po dnevih

	štev. v %	vrednost v %
Ponedeljek	10,5	8,1
Torek	5,3	3
Sreda	26,5	19,9
Četrtek	18,4	28,8
Petek	21,1	19,7
Sobota	18,4	20,5

Ure tatvin:

8,30 — 9,00	2,6 %
9,00 — 10,00	5,3 %
10,00 — 11,00	13,1 %
11,00 — 12,00	13,1 %
12,00 — 13,00	23,7 %
13,00 — 14,00	5,3 %
14,00 — 15,00	—
15,00 — 16,00	10,5 %
16,00 — 17,00	7,9 %
17,00 — 18,00	15,9 %
18,20	2,6 %

Nihanje ugotovljenih storitev je recipročno angažiranosti osebjne, ob večjem prometu je kontrola slabša.

5. Vrste in metode tatvin

a) — površen prevzem blaga,
— preevliko zaupanje in pooblastila dobaviteljem,
— nezadostna kontrola pri prevzemu, predvsem sadja in mesa oz. mesnih izdelkov,
— nekontrolirana tara,

— nepodpisane dobavnice,
— nepravilno popraviljanje dobavnic,
— vračilo in obračun embalaže,

b) Tatvine po osebjne so možne;

— če osebjne nima dinarja in garderobe niso vedno na istem mestu,

— če se ne opravlja pregled osebjne,

— če nakup osebjne ni časovno določen,

— pri kreditiranju osebjne,

— če kupljeno blago ni izdvojevano in je v prostoru z drugim blagom,

— pri nepravilnem obračunu malic,

— pri prekomerni uporabi toaletnih in kozmetičnih sredstev,

— pri nepravilnem kasiranju,

— pri odnašanju potrošnega materiala,

— pri napačnem tipkanju,

— pri sodelovanju s kupci.

c) Tatvine kupcev.

Razlikujemo kupce, ki se šele pri nakupu odločijo za tatvino in kupce, ki so tatvino planirali.

Prvi imajo blago v svoji torbici ali žepu. Drugi pa imajo neredko pripomočke: skriti žepi, dvojno dno torbice, eno blago v omotu drugega itd. Po izjavah trgovskih detektivov izstopa tat po tem, da se ozira nemirno naokrog, deluje nepristopno. Blago daje nedoljubno v košarjo in nato hitro v skrivališče.

č) Enostavne metode.

Če gre kupec z odprto torbico v prodajalno je že sumljiv.

V odprte torbice se pogosto lahko daje blago.

Znani so primeri, da je kupec potiskal pred sabo po tleh ob blagajni polno košarico. Dežniki so pogosto dobro skrivališče. V stare etuie za dežnike dajajo nov dežnik.

Torbica, ki je v prodaji, pogost predmet tatvine pod prevezo, da je že dalj časa kupčeva last. Kabine za preizkušnjo nudijo možnost, da stranka obleče več kosov enega preko drugega. Manjšše kose je možno skriti tudi v časopis. Otroški voziček je primerno skrivališče za blago. Znani so tudi primeri, da starši skrivajo vzete predmete v odblačila spremljajočih otrok.

6. Možnosti in ukrepi za kontrolo in odkrivanje

a) Z zaposlenimi.

Pri vseh ukrepih moramo paziti, da ne ustvarimo atmosfere nezaupanja, ker je logično, da je pretežna večina kupcev poštena. Neopazno nadzorovanje hodnikov, predvsem nepreglednih, je zelo priporočljivo. Posamezni prodajalci naj bodo zadolženi za določena področja. Sumljive in neodločne kupce je priporočljivo nagovoriti in jim pomagati pri odločitvi.

Tat pa bo občutil, da je opazovan.

Hitro poslovanje na blagajnah preprečuje tatvine, ker nekateri kupci zunaj trgovine tako vzamejo vzeto blago iz skrivališča.

Osebe mora biti večkrat opozorjeno, da je njihova naloga tudi nadzorstvo strank. Lastna kontrola je priporočljiva predvsem v velikih trgovinah in blagovnicah.

b) Kontrola s tujim osebjem.

V primeru povečanih tatvin je priporočljivo namestiti občasne kontrolorje, ki se pojavljajo kot kupci. Biti morajo neopazni, da ne vzbujajo pozornosti ali suma. Takšni detektivi so najbolj uspešni zoper skupine tatov. Organizirane skupine ne jemljejo blaga iz polic ali svojih košar, temveč iz košar svojih sodelavcev.

c) Tehnične možnosti.

Pri planiranju lokala se lahko izognemo napakam, ki omogočajo krajo:

- prodajno prostor naj bo po možnosti pravokoten,
- stebrov se je izogibati, ker ovirajo pregled,
- poslovodska pisarna naj bo na vzvišanem mestu z oknom — odprtino v prodajalno in po možnosti opremljeno z ozvočenjem,
- instaliranih mora biti dovolj luči,
- višina gondol, ki so postavljene počez proti hodnikom naj ne bo iznad višine oči; hodnike med gondolami je možno kontrolirati iz blagajne in pisarne,
- glede (eventuelno kamere) so izhod v sili, ker jasno izražajo nezaupanje do kupcev; rešujejo pa nadzor nad slabo preglednimi mesti.

Vsi ukrepi imajo dvostranski učinek; vidni preventivni ukrepi povzročajo pri tatu nesigurnost, da se hitreje izdaja, ostale kupce pa izpostavljam neprijetnemu občutku; priporočljiv je napis pri vходу, ki prosi kupce, da naj vzamejo košarice.

Razmeščanje blaga mora biti smotrno. Blago, ki je pogosto predmet tatvine, naj bo na preglednih mestih, najbolje neposredno pred blagajno.

d) Vzgoja v šolah.

— je lahko zelo učinkovita za preprečevanje tatvin v trgovinah.

Na Švedskem je razlaga o obnašanju v samopostrežbah, ki je trajala dve leti, povzročila zmanjšanje tatvin za 40 %.

e) Centralno registriranje tatvin.

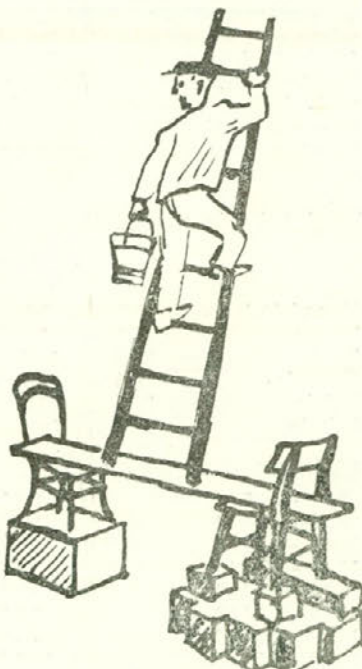
Vse premalo je izmenjave izkušnje o problematiki tatvin. Zato imajo ponovljene metode tatvin še vedno uspeh. Medsebojna izmenjava omogoča odkrivanje večkratnih storilcev.

B. G.

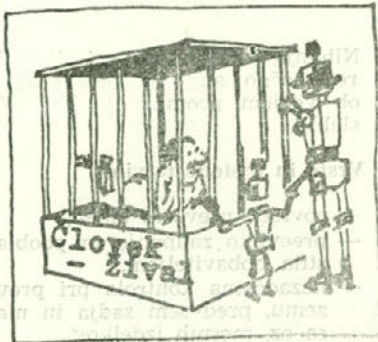
Z Izletnikom na ogled »HOLIDAY ON ICE«

Kakor preteklo leto bo tudi letos od 17. do 24. decembra gostovala v Ljubljani v Hali Tivoli svetovno znana ameriška drsalna revija. Vrsta znanih drsalcev ter drsalck, čudoviti kostumi, množični nastopi ter lepa glasba bodo tudi letos navdušili. Ker bo obisk vsekakor velik, število predstav pa je manjše kot lani, bo treba vstopnice kupiti že v predprodaji. Izletnik je za le-

tošnje leto rezerviral zadostno število vstopnic za celjsko področje, tako, da bo možno poleg nakupa vstopnice rezervirati tudi prevoz. Izletnikovi avtobusi bodo vozili v Ljubljano vsak dan do Hale Tivoli, tako, da bo to najbolj preprost način za ogled revije. Pri Izletniku sprejemajo prijave posameznikov ter skupin vsak dan neprekinjeno od 7. — 18. ure.

SREČNO!

Opica redaju: Na dinar in mi pojdi po banane!